

REALITĂȚI DEMOGRAFICE LA SIGHIȘOARA ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

Adonis Mihai

Tranziția demografică în centrul și sud-estul Europei, deși a început mai târziu, s-a propagat rapid în relație directă cu efectivul de populații, omogenitatea acestora și poziționarea lor geografică. Ea a antrenat și o transformare paralelă a regimului migratoriu. Caracteristicile acestei revoluții demografice au fost determinate de diferențele de structură socială, de diferențele regionale sau de diversitatea tradițiilor culturale și religioase¹.

Transilvania a avut o contribuție majoră în declanșarea tranziției demografice, întrucât a fost normal ca anumite populații să fie mai receptive la modernizarea generală și să acumuleze un decalaj în procesul care a cuprins rând pe rând întreaga populație la sfârșitul secolului al XIX-lea².

Orice referire la populația unui oraș face trimitere directă la procente, statistici și evenimente demografice, care integrate într-un ansamblu coerent ne poate reda evoluția sa istorică. Populația prin caracteristicile sale sociale și etnice permite identificarea și înțelegerea unor aspecte privind habitatul, structura administrativă și juridică, situația economică. Întotdeauna structura socială a avut repercusiuni puternice asupra cursului vieții economice și realității politice a orașelor. La aceasta s-a mai adăugat și componența etnică a populației urbane, respectiv raporturile care s-au stabilit la un moment dat între această componentă etnică și *hinterland-ul* orașului.

Populația orașului Sighișoara a înregistrat de la întemeierea localității de către sași în secolul al XIII-lea și până aproape de zilele noastre mișcări semnificative și modificări esențiale în ceea ce privește numărul total al locuitorilor, structura etnică și nu în ultimul rând apartenența confesională a membrilor societății sighișorene.

Sighișoara a rămas și după anul 1918 reședința județului Târnava Mare. Dintre cele 22 de județe ale Transilvaniei, județul Târnava Mare se afla pe poziția a optsprezecea din punct de vedere al suprafeței sale - 3.338 km², fiind precedat de județe precum Bihor (7.897 km²), Ciuc (5065 km²) sau Sibiu (3.619 km²). Densitatea de locuire în județ era de 45 locuitori/km². Populația județului număra conform recensământului din anul 1920 - 148.864 de suflete. Târnava Mare ocupa locul 15 între județele Transilvaniei din punct de vedere demografic. Județul era împărțit în 5 subunități administrative - plase - Sighișoara, Mediaș, Agnita, Rupea-Cohalm, Cincul Mare și cuprindea două comune urbane - Sighișoara (capitala județului) și orașul

1 Cornelia Mureșan, *Evoluția demografică a României. Tendințe vechi, schimbări recente, perspective (1870 - 2030)*, Cluj Napoca, Presa Universitară Clujeană, 1999, p. 54-55.

2 *Ibidem*, p. 65.

Mediaș, respectiv 123 de comune rurale.

Cele 40 de orașe ale Transilvaniei totalizau în anul 1920 o populație de 748.682 locuitori din care 344.502 maghiari (46,01%), 189.485 români (25,30%), 107.601 germani (14,37%), 91.587 evrei (12,23%), 15.507 alte naționalități (2,07%). Cele două orașe ale județului aveau 11.561 locuitori - Sighișoara, locul 16 printre cele 40 de orașe ale Ardealului și 10.124 suflete în Mediaș, poziția 19³.

După datele furnizate de recensământul din anul 1930 cifrele prezentate mai sus au suferit unele schimbări. Astfel județul Târnava Mare cu cele două orașe ale sale avea 11.210 sași, 8.570 români, 6.772 maghiari, iar cele 5 plase din anul 1920 erau reduse la 4. Românii au constituit majoritatea numerică în 3 plase, iar sașii în cea de a patra. Și numărul comunelor rurale s-a redus de la 123 la 109. Din cele 109 așezări rurale, 57 au fost săsești, 46 românești și doar 6 maghiare. Județul Târnava Mare a fost singurul județ din Transilvania în care numărul comunelor săsești l-a depășit numeric pe cel al comunelor românești⁴. Pentru o mai bună înțelegere a modificărilor demografice din județul Târnava Mare vezi *Anexa* de la sfârșitul lucrării noastre - *Tabelul nr. 1 - Populația județului Târnava Mare între anii 1910 - 1941 (31 de ani), structurată pe etnii*.

În ceea ce privește procentul românilor, maghiarilor, germanilor, evreilor în populația rurală și urbană a județului Târnava Mare în anii 1910 - 1930, se consemnau următoarele realități demografice: *români* - populație totală: 41,70% (1910), 44,80% (1930), o creștere de 3,1%; populație rurală: 44,00% (1910), 48,30% (1930), creștere de 4,3%; populație urbană: 28,50% (1910), 30,00% (1930), creștere de 1,5%; *maghiari* - populație totală: 12,00% (1910), 11,08% (1930), o scădere de 0,2%; populație rurală: 10,20% (1910), 8,90% (1930), scădere de 1,3%; populație urbană: 21,80% (1910), 23,70% (1930), creștere de 1,9%; *sași* - populație totală: 40,70% (1910), 39,70% (1930), o scădere de 1,00%; populație rurală: 39,80% (1910), 39,80% (1930), constantă; populație urbană: 46,30% (1910), 39,30% (1930), scădere de 7,00%; *evrei* - populație totală: 0,80% (1910), 0,70% (1930), o scădere de 0,1%; populație rurală: 0,50% (1910), 0,20% (1930), scădere de 0,3%; populație urbană: 2,80% (1910), 3,00% (1930), creștere de 0,2%.⁵

Populația orașului Sighișoara

În analiza noastră privind realitățile demografice existente la Sighișoara în

3 Anuarul „Socec” al României Mari. 1924, vol. II, București, Ed. „Socec & Co” S. A., 1925, p. 5-6, 721.

4 Virgil Pană, *Minoritățile etnice din Transilvania între anii 1918 - 1940. Drepturi și privilegii*, Târgu Mureș, Ed. Tipomur, 1995, p. 86-87, 97.

5 *Ibidem*, p. 98 - 101.

perioada interbelică am inclus rezultatele recensămintelor din anii 1910⁶, 1920⁷, 1930⁸, 1939⁹ (recensământ județean) și cel din anul 1941¹⁰. Datele acestor însemnări statistice ne-au permis reconstituirea și redarea conviețuirii locuitorilor Sighișoarei, locuitori de condiție socială, origine etnică, apartenență confesională și statut profesional diferite. Caracterul eterogen al populației capitalei județului Târnava Mare a reprezentat o imagine vie a dinamicii demografice a orașului. Am considerat utilă includerea recensământului din anul 1910, organizat de statul austro-ungar, pentru comparația cu datele statistice oferite de recensământurile organizate de Regatul României.

Dacă recensământul statului maghiar a avut drept criteriu de recenzie limba vorbită de persoanele înregistrate, recensămintele din 1930 și 1941 au avut drept criteriu de recenzie originea etnică declarată a celor recenzați: „*se va înscrie neamul de care cineva se simte legat prin tradiție și sentimente.*”

Potrivit recensământului din anul 1910 populația totală a orașului Sighișoara era de 11.587 suflete, din care 47,34% sași, 26,15% români, 23,18% maghiari, 3,30% alții. Era pentru prima dată în istoria orașului când sașii nu mai aveau majoritatea absolută, dar aveau o solidă majoritate relativă. Acest lucru se va observa și în anul 1920 când se consemnau următoarele cifre: total 11.561 locuitori, din care 48,60% sași, 29,40% români, 18,10% maghiari, 1,70 % evrei. S-a înregistrat o ușoară scădere a populației între anii 1910 - 1920 cu 0,22%, fapt datorat primului război mondial. Dacă la recensământul din anul 1910 diferența dintre populația românească și cea maghiară era scăzută - 2,97%, la recensământul din 1920 realitățile demografice erau diferite, diferența dintre cele două etnii a fost mai mare - 11,3%. Aceasta se explica prin faptul că în anul 1910 evreii din oraș au fost recenzați drept maghiari, iar în 1920 o parte din populația de etnie maghiară a orașului (aproximativ 500 de persoane) a ales repatrierea în Ungaria.

Recensământul anului 1930 a indicat o serie de date demografice noi pentru Sighișoara, astfel că din numărul total de locuitori de 13.033 - 40,17% erau sași, 33,49% români, 22,22% maghiari, 1,12% evrei. Nu a fost consemnată o creștere deosebită a numărului general al populației - 11,29%, dar avea loc o diminuare a populației germane, de 8,43%! Populația de origine românească a sporit cu 3,79%, la

6 *Monografia Județului Târnava Mare*, Sighișoara, Tipografia Miron Neagu, 1943, p. 96.

7 Ernst Johann Graef, *Die Bevölkerung Schäßburgs* în vol. *Schäßburg. Bild einer Siebenbürgischen Stadt*. Herausgegeben von Heinz Brandsch, Heinz Heltman un Walter Lingner, Rautenberg Verlag, 1998, p. 62.

8 *Monografia Județului Târnava Mare*, p. 96.

9 *Situația populației din județul Târnava Mare, arătată pe comune și naționalități și cu arătarea procentului*, ff. 7 - 8. Documentul a fost emis de Prefectura Județului Târnava Mare, Serviciul Cancelariei, la Sighișoara în data de 11 octombrie 1939 și era semnat de prefectul de atunci al județului, colonelul Th. Colbazi. Acest document se află în arhiva Muzeului de Istorie din Sighișoara.

10 *Recensământul din 1941. Transilvania*. Traian Rotariu - coordonator, Maria Semeniuc, Mezei Elemer, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2002, p. 94.

fel și populația maghiară - cu 2,72%, numărul țișiganilor cu 2,73%.

Un document emis la 11 octombrie 1939 de către Prefectura Județului Târnava Mare, Serviciul Cancelariei, înregistra pentru anul 1939 o creștere a populației cu 8,72% (1246 suflete) față de anul 1930, majorare datorată numărului românilor, care a ajuns acum pentru prima dată în istoria orașului de pe râul Târnava Mare să îl devanseze pe cel al sașilor. Existau 38,05% (5.434) români, față de 37,70% (5.384) sași, diferența fiind de doar 0,35% (50 persoane)! Acesta a fost momentul în care populația germană a pierdut pentru totdeauna majoritatea relativă în întregul populației orașului Sighișoara.

La 31 de ani după recensământul din 1910, statul român organiza un alt recensământ, cel din anul 1941. Populația totală era de 14.941 suflete, din care 48,95% români! 33,71% sași, 13,50% maghiari. Românii alcătuiau acum majoritatea populației. S-a remarcat o creștere în 3 ani, anii 1939 - 1941 de 10,90%! Au existat în perioada anilor 1940-1941 și valuri de refugiați români din teritoriile cedate. Aceasta a constituit cea mai mare creștere a populației românești din toată perioada 1918 - 1941 (vezi Anexa - *Tabelul nr. 2 Populația orașului Sighișoara între anii 1910 - 1941, structurată pe etnii*).

Și aspectul confesional al localității a imprimat acesteia o latură multiculturală specifică:

Populația orașului Sighișoara între anii 1910 - 1930, structurată pe confesiuni

Anul	1910		1930	
	Nr.	%	Nr.	%
Evanghelică	5.197	44,85	5.034	38,62
Ortodoxă	3.312	28,58	4.425	33,95
Romano-catolică	1.344	11,59	1.320	10,12
Reformată	1.035	8,93	1.195	9,16
Unitariană	397	3,42	581	4,45
Mozaică	217	1,87	161	1,23
Greco-catolică	83	0,71	257	1,97
Baptistă	-	-	49	0,37
Adeventistă	-	-	10	0,076
Altă confesiune	2	0,01	1	0,0076
Total populație	11.587		13.033	

Dacă populația județului Târnava Mare a sporit între anii 1910 (141.704 locuitori) și 1941 (164.646 suflete), în 31 de ani, cu 22.942 persoane¹¹ (13,95%), populația orașului Sighișoara a crescut cu 3.354 suflete, adică cu 28%:

¹¹ *Monografia Județului Târnava Mare*, p. 97.

Dinamica populației județului Târnava Mare între anii 1910 - 1941 (31 ani)

Anul înregistrării	Nr. populației	Creșterea față de recensământul anterior	
		Nr.	%
1910	141.704	-	-
1920	148.864	7.160	4,80
1930	155.282	6.418	4,13
1939	164.149	8.867	5,40
1941	164.646	497	0,30

Dinamica populației orașului Sighișoara între anii 1910 - 1941 (31 ani)

Anul înregistrării	Nr. populației	Creșterea față de recensământul anterior	
		Nr.	%
1910	11.587	-	-
1920	11.561	-26	-0,22
1930	13.033	1.472	11,29
1939	14.279	1.246	8,72
1941	14.941	662	4,43

Populația a fost într-o continuă mișcare, favorizată și de schimbările teritoriale petrecute în cele două decenii. Chiar dacă o parte din populație s-a deplasat în alte regiuni geografice, au existat și elemente străine de județ care s-au adăugat populației autohtone. În cadrul mișcării sensibile a populației se poate vorbi de o atracție exercitată de către oraș asupra populației rurale românești din județ, de plecarea unor tineri sași național-socialiști în Germania și de plecarea unei părți din maghiari în Ungaria după anul 1918 și mai apoi după 30 august 1940.

Sighișoara a fost unul dintre orașele transilvănene cu una din cele mai scăzute rate a creșterii populației (vezi Anexa - *Tablelul nr. 3. Populația orașelor Transilvaniei între anii 1910 - 1941*). S-a petrecut un fenomen interesant din punct de vedere demografic în perioada 1910 - 1941 în Transilvania. S-a înregistrat pentru această perioadă o mărire deosebită a populației orașelor Brașov (creștere cu 105%), Sibiu (110%), Mediaș (130%!). Orașele maghiare au cunoscut și ele o sporire a populației, dar nu așa de mare ca în cazul orașelor săsești amintite mai sus. Astfel, Clujul a avut o creștere de 89%, Târgu Mureș 81%, Turda 113%. În cei 31 de ani la Sighișoara s-a consemnat o creștere destul de scăzută, de abia 28%, orașul situându-se imediat după Sebeș, cu o creștere și mai scăzută, de numai 10%! În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în special după anul 1867 aproape toate orașele maghiare ale Transilvaniei

au înregistrat creșteri impresionante ale populației. Unele dintre acestea și-au dublat sau chiar triplat populația, datorită intervenției statului maghiar în zonă. Nu la fel a stat situația și în perioada interbelică, când creșterea populației acestora a fost una mai moderată. Un salt spectaculos a realizat orașul Mediaș, cea de a doua localitate urbană a județului Târnava Mare. Procentul de 130% a fost mare, însă fenomenul a avut explicații de natură economică. Orașul Mediaș s-a dezvoltat foarte rapid după primul război mondial datorită folosirii gazului metan în industrie, lăsând în urmă industria orașului Sighișoara, unde gazul metan se va introduce abia în anul 1936.

Sporul natural. Natalitatea. Mortalitatea. Cauzele mortalității. Durata medie de viață.

Deși nu dispunem în acest moment de informații privind natalitatea, respectiv mortalitatea în cazul orașului Sighișoara în perioada interbelică, deținem în schimb statistici (doar pentru anii 1930 - 1942) privind aceste elemente de demografie la nivelul întregului județ Târnava Mare, a cărui capitală era Sighișoara. Astfel în cei 12 ani s-au născut 48.218 copii, cu o medie anuală de 4.018 (25‰ de locuitori); mortalitatea infantilă a fost de 782 copii, cu o medie anuală de 65 copii (0,42‰ de locuitori). Mortalitatea generală s-a ridicat la nivel județean la 33.340 persoane, cu o medie anuală de 2.780 (17,9‰ de locuitori).

Mortalitatea infantilă cea mai ridicată s-a înregistrat la copii sub 1 an și la cei peste 12 ani. De altfel mortalitatea infantilă a fost ridicată la toate etniile din județ.

Sintetizând datele statistice pentru perioada anilor 1930 - 1942 am putut alcătui un tablou cu aceste evenimente demografice:

Natalitatea, mortalitatea și sporul natural al etniilor din județul Târnava Mare între anii 1930 - 1942

	Sași	Români	Maghiari
	58.164	66.988	24.367
Născuți vii	16.276	18.872	6.774
Media anuală	1356 - 23,3‰	1573 - 23,4‰	564 - 23,1‰
Mortalitate	10.973	12.889	5.010
Media anuală	914 - 15,8‰	1074 - 16‰	418 - 17,1‰
Spor natural	5303	5983	1.764
Media anuală	442 - 7,5‰	499 - 7,4‰	147 - 6,0‰.

Printre cauzele de deces s-au aflat o serie de boli, precum pojarul, scarlatina, tusea convulsivă, febra tifoidă, tuberculoza, slăbiciunea congenitală, pneumonia dar și bătrânețea sau moartea violentă, cauzată de accidente, sinucideri, omucideri. Mortalitatea în orașul Sighișoara s-a redus datorită activității în perioada interbelică a Serviciului Sanitar, condus de către un medic șef și ajutat de un medic de circumscripție urbană. Spitalul de Stat al orașului Sighișoara deținea în acea perioadă 9 servicii de

specialitate (cu 320 de paturi) pentru locuitorii săi: maternitate (50 paturi), chirurgie (80), dermato-venereice (50), TBC și boli infecțioase (90), pediatrie și puericultură (30), subcentru antirabic (20), laborator de igienă, radiologie și fizio-terapie, farmacie. La aproape 41 de persoane le reveneau un pat de spital, iar la 654 locuitori din mediul urban exista un medic¹², aproximativ 4,5 medici la populația orașului de 13.033 locuitori.

Numărul mediu de copii în familiile românești a fost de 2-3, cei mai mulți au existat în familiile de: agricultori (aveau drept ocupație agricultura și trăiau din agricultură, fie că posedau sau nu pământ); muncitori (persoane care își asigurau traiul dintr-un salariu de la patron, fie că lucrau în fabrică, la un meșteșugar drept calfă sau într-o prăvălie) și în familiile de meseriași (persoane care aveau un brevet și atelier propriu sau în asocieri). 21% dintre familii aveau un singur copil (familiile de funcționari în special), 28% aveau 3 copii, iar 19% din familii nu aveau nici un copil. Circa 50% reprezenta proporția celor care erau necăsătoriți, a celor fără copii și a familiilor cu un singur copil.

Și la sași și maghiari numărul copiilor s-a situat în jurul a 2, cu creșteri peste 2 la sași și scăderi ușoare sub 2 la maghiari. De altfel, căsătoriile au avut la bază pe lângă iubirea partenerilor și puternice motivații economice - pentru a nu se împărți averea se limita numărul mare de copii, dar la sași, de exemplu, sub influența național-socialismului german, unele familii săsești și-au schimbat concepțiile.

Cercetările de demografie istorică au arătat că numărul de copii dorit și realizat în societăți diferite din punct de vedere cultural nu este în funcție de diferențele de valori altruiste contra individualiste, ci mai degrabă este în funcție de valoarea pe care copilul o reprezintă pentru supraviețuirea, securitatea și sănătatea adultului. În societățile preindustriale a avea mulți copii și a-i ține legați de familie era în interesul personal al indivizilor. În cultura modernă, când o parte din funcțiile familiei au fost preluate de către mecanisme ale societății, interesul individului a fost să aibă puțini copii, doar cât să-i satisfacă nevoile parentale emoționale, dar acest interes a trebuit echilibrat cu povara materială și non-materială ce decurgea din aducerea pe lume și creșterea copiilor¹³.

La nivelul României Mari pentru anii 1930 - 1935 procentul natalității a fost de aprox. 39‰ locuitori, mortalitatea cca. 23‰, iar sporul natural de cca. 19‰¹⁴.

Conform autorităților de atunci ale județului Târnava Mare, potențialul uman al județului era considerat satisfăcător. Numărul copiilor a fost de 2,2/familie, procentul de nașteri 25,8‰ locuitori, mortalitatea 17,9‰ locuitori, iar sporul natural 7,9‰ locuitori¹⁵. Chiar dacă sporul demografic al județului a fost considerat satisfăcător de

12 *Ibidem*, p. 119.

13 Cornelia Mureșan, *op. cit.*, p. 31.

14 *Enciclopedia României*, vol. I, București, 1938, p.159 - 161.

15 *Monografia Județului Târnava Mare*, p. 115.

către autoritățile române aflate la conducerea județului, totuși s-au propus în epocă o serie de măsuri pentru a se depăși acest nivel. Printre acestea s-au numărat crearea unei mentalități favorabile căsătoriei și natalității prin presă, radio, școală, biserică, armată, încurajarea natalității prin ajutorarea și acordarea de împrumuturi pentru tinerii care se căsătoreau și chiar o serie de sancțiuni legale pentru celibatari și pentru familiile fără copii - impozit ridicat, legiferarea moștenirilor, trecerea de drept în patrimoniul statului a averii familiilor care dispăreau fără a avea urmași direcți. Din acest punct de vedere Sighișoara și județul Târnava Mare se aflau mult sub media României Mari.

Speranța de viață la naștere în România s-a situat în perioada 1898 - 1901 la 36,4 ani, 1909 - 1912 la 39,6 ani, iar pentru anii 1930 - 1932 la 42,2 ani¹⁶. Pentru a avea o imagine și mai completă asupra acestui fenomen demografic, dorim să prezentăm în cele ce urmează durata medie de viață a populației germane din Sighișoara în intervalul cronologic 1815 - 1931 (116 ani). Dr. Josef Bacon (1857 - 1941), medic al orașului liber regesc Sighișoara, apoi al orașului Sighișoara din Regatul României (după depunerea jurământului de fidelitate față de statul român), a reușit să centralizeze în acest sens o serie de informații existente în registrele matricole ale bisericii evanghelice din Sighișoara¹⁷. Rezultatele cercetării sale au fost: pentru anii 1815 - 1820 o medie de viață a populației evanghelice (germane) de 30,7 ani; 1820 - 1830 - 29,9 ani; 1831 - 1840 - 27,8 ani; 1841 - 1850 - 28,5 ani; 1851 - 1860 - 29,6; 1861 - 1870 - 29,8; 1871 - 1880 - 31,3; 1881 - 1890 - 30,4; 1891 - 1900 - 36,8; 1901 - 1910 - 38,5; 1911 - 1920 - 44,9; 1921 - 1930 - 49,3 ani. După cum bine se poate remarca, începând din anul 1890 până în 1931 durata medie de viață a crescut de la aproximativ 30 de ani la 36, 38, 44,9 și 49,3 ani în primele trei decenii ale secolului al XX - lea. Printre motivele acestei creșteri s-au numărat tratarea bolilor, în special a celor contagioase - scarlatină, difterie, pojar, tifos, tuberculoză. Difteria, care a provocat în trecut circa 50% din cazurile de deces, a fost treptat eliminată în perioada interbelică prin vaccinare. Diminuarea cazurilor de febră infantilă și tuberculoză s-a datorat cunoașterii mai corecte a cauzelor și caracteristicilor acestor boli, consecință a profilaxiei și tratamentelor eficiente ale acestora. Populația de etnie română și maghiară se încadra în perioada interbelică între 42,2 - 49,3 ani în ceea ce privea durata medie de viață.

Imigrația în oraș. Hotarele orașului.

După anul 1918 populația românească a crescut în mod sensibil în oraș, la fel și rolul politic și economic al etnicilor români în oraș și în județ. Totuși sașii au continuat să constituie un factor decisiv în viața economică a localității, cele mai importante

16 Cornelia Mureșan, *op. cit.*, p. 75.

17 Josef Bacon, *Durchschnittliches Sterbealter oder Lebensdauer der Schäßburger ev. Bevölkerung in der Zeit von 1815 - 1931, in Jahren* în *Medizinische Zeitschrift*, Heft 2, Februar 1931, 5. Jah, Hermannstadt, pp. 17 - 18; *Groß Kokler Bote*, No. 2719, 9. Februar 1931, p. 3. Mulțumesc și pe această cale d-lui Virgil Jitariuc pentru traducerea textului din limba germană.

fabrici și magazine fiind în proprietatea acestora.

Se poate afirma că la Sighișoara, în perioada interbelică fenomenul imigrării a avut în principal trei surse: una județeană, din mediul rural în cel urban, dominată de către populația românească, alta regională, au venit în oraș diverși oameni cu preocupări economice, profesori, funcționari din alte orașe ale Transilvaniei și cea de-a treia sursă - Vechiul Regat al României, persoane sosite în mod expres prin detașări sau transferuri pentru a acoperi golul existent în zona educației și a administrației.

În epocă au existat opinii care susțineau faptul că a existat, mai ales pentru începutul perioadei interbelice, un „*exod al populației rurale românești la oraș*”¹⁸, în special pentru meserii precum cele de muncitori și oameni de serviciu.

Considerăm că acest fenomen al imigrației nu a fost unul izolat la nivelul Transilvaniei, acesta înscriindu-se în trendul general al imigrației în orașelor ardeleni de după alipirea Transilvaniei la Vechiul Regat, datorat și unor politici speciale aplicate de către autoritățile românești din acea perioadă.

Hotarul orașului Sighișoara¹⁹ a cuprins în perioada interbelică o suprafață de cca. 15.000 de iugăre²⁰ (8.662,5ha), din care pădurile au ocupat o suprafață de 6.500 de iugăre (3.753,74ha). Diferența de 8500 de iugăre (4.908,75ha) cuprindea pământuri cultivabile, livezi, vii, pășuni și fânețe, acestea din urmă fiind destul de întinse. Dovadă în acest sens a fost și existența importantului târg de vite, care se desfășura la Sighișoara.

Orașul de Jos, deși este mai mare decât Cetatea, s-a dezvoltat pe o porțiune redusă în valea amenințată de inundații a râului Târnava Mare. Orașul s-a strecurat mai ales pe două văi laterale - Valea Șaeșului și Valea Pârâului Căinelui, locuințele fiind construite între coastele relativ abrupte ale acestor trei văi. Nucleul orașului a ocupat fundul văilor mai sus menționate, iar din cauza lipsei terenurilor de construcții s-a întins dintr-o perioadă timpurie și în porțiunile inferioare ale pantelor dealurilor învecinate. Spațiul limitat al acestui areal urban nu a oferit posibilități pentru crearea unor cartiere noi de locuințe. La sfârșitul secolului al XIX-lea și în secolul al XX-lea s-a produs dezvoltarea accentuată a noilor cartiere din nordul și vestul orașului vechi, situate departe de vechiul centru citadin. Abia după anul 1948 orașul s-a extins în partea de est, unde s-a dezvoltat zona industrială a orașului²¹.

Înainte de anul 1918, în orașul Sighișoara numărul românilor care locuiau în

18 *Monografia Județului Târnava Mare*, p. 97.

19 Ion Medrea, *Sighișoara în Anuarul Liceului „Principele Nicolae” din Sighișoara pe anul școlar 1926/1927*, publicat de Horia Teculescu, director, Sighișoara, Tipografia Markus, 1927, p. 41.

20 1 iugăr = 5.775m²

21 *Denkmaltopographie Siebenbürgen. Stadt Schäßburg, 4.1 / Topografia Monumentelor din Transilvania. Municipiul Sighișoara, 4.1*. Volum elaborat de Corina Popa cu studenți ai Academiei de Artă București și Monica Lotreanu, Christoph Machat, Doina Mândru, Paul Niedermaier, Friedrich Schuster, Köln, Rheinland-Verlag / Editura Rheinland, 2002, pp. 26 - 48.

partea centrală a acestuia a fost foarte redus, fiind reprezentat doar de preoți, învățători și un număr redus de funcționari și avocați. Românii locuiau în special în zonele periferice ale localității. Satul românesc Cornești, aflat la vest de Cetatea Sighișoara a fost înglobat în zona periferică a orașului la sfârșitul secolului al XIX - lea și integrat mai apoi în cartierele de nord-vest ale localității urbane. Cătunele românilor din jurul Sighișoarei se aflau la 4 - 5 km de centrul orașului și aveau următoarele denumiri: Venchi, Angofa, Aurel Vlaicu, Milham, Rusu, Soromiclea.

Emigrația din oraș - ungurii

Alipirea Transilvaniei la Vechiul Regat al României a stârnit în rândul etnicilor maghiari din Ardeal o vie nemulțumire. Autoritățile românești s-au confruntat cu refuzul multor minoritari maghiari de a recunoaște noul stat și cu manifestarea în rândul acestora a opțiunii pentru o altă cetățenie, alta decât cea română, urmată de repatrierea în Ungaria și Austria. Printre cauzele acestei atitudini s-au aflat și realitățile politice post unificare și consecințele de natură economică ale reformei agrare din anul 1921.

Românii au văzut în acest fenomen faptul că maghiarii ardeleni erau un grup ostil statului român și hotărât să blocheze prin orice mijloace „românizarea” provinciei²².

La 27 iunie 1920 guvernul Averescu i-a obligat pe funcționarii publici maghiari să depună jurământul de fidelitate față de statul român. Prin acesta ei își puteau păstra toate drepturile civile și implicit locul de muncă. Din diverse motive termenul acestui jurământ a fost prelungit până în luna decembrie a anului 1921.

Jurământul de fidelitate față de statul român a fost impus tuturor etniilor care locuiau în Transilvania. Aveau obligația susținerii acestui jurământ printre alții, următoarele categorii profesionale: avocații, notarii publici, funcționarii de la poștă și căile ferate, medicii, funcționarii bisericii romano-catolice, profesorii din școlile confesionale și particulare. Între anii 1919 - 1921 maghiarii transilvăneni, care nu au dorit să depună jurământul, au ales ca țară de repatriere Ungaria. *Gazeta Aradului* chiar publica, în 7 decembrie 1921, un articol intitulat *Repatrierile din Ardeal*²³, din care am putut constata numărul repatrierilor în Ungaria din Sighișoara (465), pentru intervalul cronologic cuprins între 1 iunie 1919 - 1921. În acest segment cronologic s-au repatriat 9.716 persoane din unele orașe ale Transilvaniei - Arad și Deva 2.573, Târgu Secuiesc 1.038, Carei 971, Târgu Mureș 908, Cluj (din 1 ianuarie 1920) 698, Aiud 683, Sângeorgiu de Mureș 638, *Sighișoara* 465, Sibiu 391, Brașov 196, Bistrița 185, Făgăraș 81. Orașul Sighișoara se afla pe poziția a opta în rândul orașelor din care s-au repatriat maghiari ardeleni în Ungaria. Raportând acest număr -465- la populația de 11.561 de suflete a localității în anul 1920 obținem un procent de 4,02% din întregul populației, iar din totalul populației de origine etnică maghiară - 20,63%!

22 Lucian Leuștean, *România și Ungaria în cadrul „Noii Europe” (1920 - 1923)*, Iași, Ed. Polirom, p. 92.

23 *Ibidem*, p.151.

Căsătoriile în Sighișoara interbelică

Analiza căsătoriilor constituie o secțiune foarte valoroasă a cotidianului societății sighișorene și a permis înțelegerea într-o altă lumină a raporturilor dintre etniile și confesiunile localității, atât de diverse în această epocă. Prin conviețuire comunitățile etnice din oraș s-au influențat reciproc și au reușit în unele cazuri să dezvolte forme de comportament social, forme de exprimare și de gândire relativ asemănătoare. Acest fapt nu a fost unul izolat, petrecându-se și în alte orașe ale Transilvaniei interbelice. Totuși conservatorismul și tradiționalismul societății săsești a fost pus la încercare. Deși în prima fază sașii au adoptat o poziție oarecum defensivă, situația s-a schimbat în mod ireversibil după anul 1941.

În intervalul cronologic 1895 - 1936 (41 de ani) s-au căsătorit la Sighișoara un număr de 7.689 de persoane, bărbați și femei. Între anii 1915 - 1925 au fost încheiate un număr de 2.114 căsătorii după cum urmează:

1915 - 1925

	<i>Germani</i>	<i>Români</i>	<i>Maghiari</i>	<i>Evrei</i>	<i>Alții</i>
<i>Bărbați</i>	426	402	189	22	18
<i>Femei</i>	458	380	180	24	15
<i>Total</i>	884	782	369	46	33
<i>Media căsătoriilor pe an</i>	80	71	34	4	3

În anii 1926 - 1936 numărul căsătoriilor s-a ridicat la 2.370. S-a remarcat o creștere de 256 de mariaje (12%) față de perioada anterioară. Căsătoriile încheiate de români vor depăși numărul 1000²⁴:

1926 - 1936

	<i>Germani</i>	<i>Români</i>	<i>Maghiari</i>	<i>Evrei</i>	<i>Alții</i>
<i>Bărbați</i>	444	514	201	22	4
<i>Femei</i>	444	487	227	25	2
<i>Total</i>	888	1.001	428	47	6
<i>Media căsătoriilor pe an</i>	81	91	43	4	1

Comparând cele două perioade 1915 - 1925, respectiv 1926 - 1936 putem sesiza că mariajele încheiate la Sighișoara au avut o linie ascendentă, paralelă și cu creșterea generală a populației orașului. Dacă în prima perioadă media anuală a căsătoriilor

24 Alfred Csallner, *Die Mischehen in den siebenbürgisch - sächsischen Städten und Märkten. Schäßburg* în *Medizinische Zeitschrift*, No. 5, 1939, 13.Jahr, Hermannstadt, p. 136.

sașilor o întrecea pe cea a românilor, din 1926 situația s-a schimbat, media căsătoriilor românilor depășind-o pe cea a sașilor, cu 10 mariaje. Maghiarii au avut o creștere de doar 59 de căsătorii între anii 1915 - 1936, iar evreii au stagnat la același număr de 4.

Suma căsătoriilor încheiate de sași, români maghiari și evrei a reflectat în mod direct procentele pe care aceste etnii le-au deținut în structura demografică a orașului, o structură destul de eterogenă.

Indicarea numărului de căsătorii după etnia mirilor²⁵ a reprezentat de asemenea un element important al aspectului multicultural și multietnic al orașului Sighișoara:

1919 - 1925

		F E M E I					
		Germane	Românce	Maghiare	Evreice	Altele	Total
B Ă R B A Ț I	Germani	333	3	15	-	-	351
	Români	11	310	15	2	-	338
	Maghiari	35	5	104		-	144
	Evrei	-	-	-	21	-	21
	Alții	-	-	2	-	1	3
	Total	379	318	136	23	1	857

1926 - 1930

		F E M E I					
		Germane	Românce	Maghiare	Evreice	Altele	Total
B Ă R B A Ț I	Germani	203	2	4	-	-	209
	Români	4	225	9	-	-	238
	Maghiari	8	1	87	-	-	96
	Evrei	-	-	-	11	-	11
	Alții	-	-	-	-	-	
	Total	215	228	100	11	-	554

25 Alfred Csallner, *op. cit.*, pp. 138-140.

1931 - 1936

		F E M E I					
B Ă R B A Ț I		Germane	Românce	Maghiare	Evreice	Altele	Total
	Germani	207	8	19	1	-	235
	Români	10	240	24	2	-	276
	Maghiari	10	11	83	1	-	105
	Evrei	1	-	1	9	-	11
	Alții	1	-	-	4	2	4
	Total	229	259	127	14	2	631

1919 - 1936

		F E M E I					
B Ă R B A Ț I		Germane	Românce	Maghiare	Evreice	Altele	Total
	Germani	743	19	19	1	-	795
	Români	25	12	12	4	-	852
	Maghiari	53	321	321	1	-	345
	Evrei	1	2	2	41	-	43
	Alții	1	3	3	1	3	7
	Total	823	805	357	48	3	2024

Numărul căsătoriilor endogame și exogame (bărbați - femei) între anii 1919 - 1936

	Total	Endogame		Exogame		Căsătorii exogame - femei							
						Germane		Românce		Maghiare		Evreice	
		Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Germani	795	743	93,5	52	6,5	-	-	13	25,0	38	73,1	1	1,9
Români	852	775	91,0	77	9,0	25	32,5	-	-	48	62,3	1	6,2
Maghiari	345	274	79,4	71	20,6	53	74,6	17	24,0	-	-	1	1,4
Evrei	43	41	95,3	2	4,7	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-
Alții	7	3	42,9	4	57,1	1	25,0	-	-	2	50,0	1	25,0

Numărul căsătoriilor endogame și exogame (femei - bărbați) între anii 1919 - 1936

	Total	Endogame		Exogame		Căsătorii exogame - bărbați									
						Germani		Români		Maghiari		Evrei		Alții	
		Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Germane	823	743	90,3	80	9,7	-	-	25	31,3	53	66,3	1	1,2	1	1,2
Românce	805	775	96,3	30	3,7	13	43,3	-	-	17	56,7	-	-	-	-
Maghiare	363	274	75,5	89	24,5	38	42,7	48	53,9	-	-	1	1,1	2	2,3

Evreice	48	41	85,4	7	14,6	1	14,3	4	57,1	1	14,3	-	-	1	14,3
Altele	3	3	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Numărul căsătoriilor exogame între anii 1919 - 1936

	Total	Căsătorii exogame cu					
		Germani		Români		Maghiari	
		Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Germani	129	-	-	38	29,5	91	70,5
Români	103	38	36,9	-	-	65	63,1
Maghiari	156	91	58,3	65	41,7	-	-

Din informațiile statistice de mai sus, care înfățișează căsătoriile după etnia mirilor, s-a putut concluziona că nici o etnie nu a încheiat căsătorii 100% endogame, fie că au fost femei sau bărbați aparținând etniilor sașilor, românilor, maghiarilor și evreilor. Existența unui număr relativ considerabil de căsătorii exogame pentru perioada 1919 - 1936 a adus din nou în prim plan ideea interetnicității în orașul Sighișoara.

În trecut sașii încheiau căsătorii doar între membrii aceeași comunități etnice și confesionale - cea germană, respectiv evanghelică. Peste sute de ani căsătoria a fost cu totul altfel imaginată de către membrii aceleiași comunități săsești. Și această stare de lucruri a putut fi considerată *normală* pentru perioada interbelică de la Sighișoara. Se mai poate indica faptul că femeile românce în toată perioada 1919 - 1936, nu s-au căsătorit niciodată cu bărbați evrei, la fel cum femeile evreice între anii 1926 - 1930, nu s-au căsătorit decât cu bărbați evrei. Totuși cele mai multe căsătorii exogame au fost încheiate de bărbații maghiari - 20,6%, urmați de cei români - 9,0%, sași - 6,5%, și evrei - 4,7%. În cazul căsătoriilor endogame s-a manifestat următoarea situație: bărbații evrei - 95,35%, sași - 93,55%, români - 91,0%, maghiari - 79,4%. Cu totul alta era starea căsătoriilor încheiate de femei: căsătorii exogame - maghiare - 24,5%, evreice - 14,6%, săsoaice - 9,7%, românce - 3,7%; căsătorii endogame - românce - 96,3%, săsoaice - 90,3%, evreice - 85,4%, maghiare - 75,5%. Existența căsătoriilor mixte între principalele etnii are orașului - sași, români, maghiari și evrei în segmentul cronologic 1919-1936 indica faptul că la un anumit nivel societatea săsească sighișoreană conservatoare și tradiționalistă a fost „spartă” de interesele materiale și dragostea partenerilor. La aceasta mai trebuia adăuga și aspectul modernizării orașului, proces care a dus în unele cazuri la imigrația în oraș a bărbaților necăsătoriți, cu funcții sau meserii bune, care au devenit interesanți pentru fetele din oraș.

Am inclus în analiza noastră și o statistică tabelară privind profesiile bărbaților germani, români, maghiari care au încheiat căsătorii la Sighișoara între ani 1919 - 1936:²⁶

26 *Ibidem*, pp. 146 - 150.

Căsătorii grupate după meseriile bărbaților germani - 1919 - 1936

	Total căsătorii	Căsătorii germane endogame		Căsătorii mixte		Mixte cu		
		Nr.	%	Nr.	%	Români	Maghiari	Evrei
Persoane cu studii academice	46	45	97,8	1	2,2	-	1	-
Preoți, profesori, învățători	15	15	100,0	1	3,0	1	-	-
Funcționari	61	56	91,8	5	8,2	-	5	-
Comercianți	125	123	98,4	2	1,6	-	2	-
Meșteșugari și fabricanți	484	445	91,9	39	8,1	9	29	1
Muncitori, servitori	14	12	85,7	2	14,3	1	1	-
Țărani și proprietari funciari	36	34	94,4	2	5,6	2	-	-
Polițiști	1	-	-	1	100,0	-	-	-
Ofițeri	6	6	100,0	-	-	-	-	-
Subofițeri	-	-	-	-	-	-	-	-
Meserii necunoscute	7	7	100,0	-	-	-	-	-
Total	795	743	93,5	52	6,5	13	38	1

Căsătorii grupate după meseriile bărbaților români - 1919 - 1936

	Total căsătorii	Căsătorii românești endogame		Căsătorii mixte		Mixte cu		
		Nr.	%	Nr.	%	Germani	Maghiari	Evrei
Persoane cu studii academice	29	21	72,4	8	27,6	5	3	-
Preoți, profesori, învățători	22	22	100,0	-	-	-	-	-
Funcționari	114	87	76,3	27	23,7	5	20	2
Comercianți	14	10	71,4	4	28,6	3	1	-

Meșteșugari și fabricanți	156	129	82,7	27	17,3	11	16	-
Muncitori, servitori	351	335	95,4	16	4,6	2	14	-
Țărani și proprietari funciari	658	654	99,0	4	0,6	1	3	-
Polițiști	24	21	87,5	3	12,5	2	-	1
Ofițeri	5	3	60,0	2	40,0	1	1	
Subofițeri	12	8	66,7	4	33,3	2	1	1
Meserii necunoscute	38	36	94,7	2	5,3	1	1	-
Total	1423	1326	93,2	97	6,8	33	60	4

Căsătorii grupate după meseriile bărbaților maghiari - 1919 - 1936

	Total căsătorii	Căsătorii maghiare endogame		Căsătorii mixte		Mixte cu		
		Nr.	%	Nr.	%	Germani	Maghiari	Evrei
Persoane cu studii academice	3	3	100,0	-	-	-	-	-
Preoți, profesori, învățători	6	4	66,7	2	33,3	2	-	-
Funcționari	39	28	71,8	11	23,7	9	2	-
Comercianți	24	15	62,5	9	37,5	6	3	-
Meșteșugari și fabricanți	189	159	79,3	39	20,7	30	8	1
Muncitori, servitori	58	55	94,8	3	5,2	1	2	-
Țărani și proprietari funciari	20	15	75,0	5	25,0	3	2	-
Polițiști	1	1	100,0	-	-	-	-	-
Ofițeri	1	1	100,0	-	-	-	-	-
Subofițeri	1	-	-	1	100,0	1	-	-
Meserii necunoscute	3	2	66,7	1	33,3	1	-	-
Total	345	274	79,4	71	20,6	53	17	1

Datele de mai sus conțin și elemente deosebit de interesante privind mentalitățile etniilor care alcătuiau populația orașului. Nivelul de educație și cultură a avut totuși un rol important în alegerea partenerelor de căsătorie.

La sași s-au încheiat căsătoriile endogame 100% doar de către preoți, profesori, învățători, ofițeri, urmați de comercianți - 98%, țărani și proprietari funciari - 94,4%; la români - preoții, profesorii, învățătorii căsătorii 100% endogame, urmate de cele ale țăranilor și proprietarilor funciari 99,9%, cele ale muncitorilor și servitorilor 95,4%. O notă aparte în șirul acestor căsătorii a fost cazul ofițerilor și subofițerilor români unde procentul căsătoriilor endogame a fost de doar 60,0%, respectiv 66,7%. La maghiari s-au încheiat mariaje endogame de către persoanele cu studii academice, de către polițiști și ofițeri în proporție de 100%, muncitorii și servitorii - 94,8%, meseriașii, fabricanții - 79,3%, pe când preoții, profesorii, învățătorii doar în proporție de 66,75%.

Populația orașului Sighișoara a înregistrat în perioada interbelică o creștere relativ scăzută, de doar 29,23% între anii 1920 - 1941 (21 de ani), respectiv 28,94% între anii 1910 - 1941 (31 de ani). Analizând potentialul uman și al altor orașe transilvănene am putut conchide că orașul Sighișoara a înregistrat una dintre cele mai scăzute creșteri demografice din Transilvania perioadei interbelice - Brașov (109%), Cluj (37,63%), Sibiu (114,82%), Târgu Mureș (49,51%), Turda (90,69%), Alba Iulia (60,59%), Mediaș (96,63%), Bistrița (66,77%), Sebeș (26,45%). Acest comportament demografic a fost moștenit din secolele anterioare de evoluție ale localității, când aceasta a suferit un „soc demografic” prin marile epidemii de ciumă din secolele XVII - XVIII, epidemii care au avut urmări specifice în plan economic și social. De fapt orașul nu și-a mai revenit din punct de vedere demografic o bună perioadă de timp. Nici perioada interbelică, chiar dacă a consemnat o oarecare majorare a numărului de locuitori ai așezării prin sporul natural al acesteia și printr-o serie de măsuri de ordin economic și legislativ, nu a fost una de creștere impresionantă a populației.

Dacă proporția românilor în totalul populației orașului a fost una ascendentă de la 26,20% în 1910 la 29,70% în 1920, 33,49% în 1930, 38,05% în 1939 și 48,95% în 1941, cea a sașilor și a maghiarilor a fost în continuă scădere. Trebuie să subliniem aici că deși componenta românească a realității demografice a urmat linia crescătoare, sașii împreună cu maghiarii au deținut majoritatea absolută până în anul 1941: 1910 - 70,50%, 1920 - 68,10%, 1930 - 62,39%, 1939 - 58,93%. În anul 1941 majoritatea etnică a orașului era deținută, pentru prima oară în istoria seculară a Sighișoarei, de către români - 48,95%! față de 47,21%! cât reprezentau sașii și maghiarii. Această nouă situație demografică a fost și rezultatul sosirii în oraș a unui număr important de refugiați români, a schimburilor de populație și a desfășurării evenimentelor politice și militare din anii 1940 - 1941.

La nivelul județului Târnava Mare, a cărui reședință a fost Sighișoara fenomenele demografice și-au urmat cursul lor natural: o natalitate cu o medie anuală de 25,8‰, o mortalitate cu media de 17,9‰ și un spor natural anual de 7,9‰. Sporirea populației

județului a fost considerată acceptabilă, deși s-a dorit creșterea, în special a elementului etnic românesc în județ. Mediul rural a constituit și acum izvorul demografic al zonei.

Durata medie de viață a locuitorilor orașului s-a înscris pe linia ascendentă a epocii, aceasta situându-se la o medie de 45,7 ani raportată la întregul populației, fie ei români, sași, maghiari sau evrei.

O componentă remarcabilă a realității demografice a localității din această perioadă a fost reprezentată de numărul căsătoriilor dintre membrii comunităților săsești, românești, maghiare și evreiești. Caracterul endogam sau exogam al acestor mariaje a reflectat mutarea esențială produsă în cadrul mentalităților etniilor care populau orașul. Au existat indiscutabil și familii în care conservatorismul și tradiționalismul veacurilor trecute își mai făcea încă simțită prezența, mărturie în acest sens au fost căsătoriile endogame în proporție de 100% ale unor membrii din comunitățile etnice ale așezării și care proveneau din rândul anumitor categorii profesionale.

În ansamblul ei societatea sighișoreană a evoluat și s-a modernizat prin adoptarea unor noi deprinderi economice și sociale. Echilibrul demografic a făcut posibilă afirmarea culturală și economică a românilor. Deși orașul a avut o singură viață cotidiană care pulsa în fiecare din locuitorii urbei, totuși comunitățile etnice ale orașului au dus vieți economice, sociale și culturale paralele, fiecare contribuind la transformarea societății sighișorene.

Elementele de conviețuire au continuat să se manifeste pregnant în tot acest interval de timp, marcând și mai accentuat caracterul multiethnic și multicultural al așezării de pe malurile râului Târnava Mare.

DEMOGRAPHIC REALITIES IN INTER-WAR SIGHISOARA

(Summary)

This article presents the demographic realities from Sighisoara in inter-war period. The demography of the town was in a permanent movement between 1920 and 1941. The statistical weight of the Saxons was changed - 48.60% in 1920, 40.17% in 1930, 33.71% in 1941. The '30 marked the growth of the Romanian population - 33.49% in 1930 and 48.95% in 1941. The politics of the Romanian governments from Bucharest and the waves of the Romanian refugee population in 1940 had a major contribution to change the demographic majority of the town. The author gives also the number of the marriages between 1919 and 1936 and the average life of the Saxons, Romanians and Hungarians from Sighisoara.

The society from inter-war Sighisoara developed and modernized by appearance of new social and economical customs.

ANEXA

Tabelul nr. 1. Populația județului Târnava Mare între anii 1910 - 1941 (31 de ani), structurată pe etnii

Anul	1910		1920		1930		1939		1941	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Sași	54.180	38,23	-	-	58.164	37,45	63.165	38,27	60.141	36,52
Români	56.696	40,01	-	-	66.989	43,14	66.673	40,79	70.764	42,97
Maghiari	23.307	16,44	-	-	24.367	15,69	18.550	11,33	20.466	12,43
Evrei	-	-	-	-	1.087	0,70	1.024	0,62	1.089	0,66
Țigani	-	-	-	-	-	-	14.669	8,96	-	-
Alții	7.521	5,30	-	-	4.675	3,01	68	0,04	12.186	7,40
Total	141.704		148.864		155.282		164.149		164.646	

Tabelul nr. 2. Populația orașului Sighișoara între anii 1910 - 1941, structurată pe etnii (31 de ani)

Anul	1910		1920		1930		1939		1941	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Sași	5.486	47,3	5.620	48,6	5.236	40,17	5.384	37,70	5.037	33,71
Români	3.031	26,2	3.428	29,7	4.366	33,49	5.434	38,05	7.315	48,95
Maghiari	2.687	23,2	2.253	19,5	2.896	22,22	3.032	21,23	2.018	13,50
Evrei	-	-	204	1,8	146	1,12	105	0,73	-	-
Țigani	-	-	-	-	356	2,73	320	2,24	-	-
Sârbi	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovaci	14	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Alții	367	3,16	260	2,2	535	4,10	4	0,02	571	3,82
Total	11.587		11.561		13.033		14.279		14.941	

Tabelul nr. 3. Populația orașelor Transilvaniei între anii 1910 - 1941 (31 de ani)

Anul	ORAȘUL									
	Brașov	Cluj	Sibiu	Târgu Mureș	Turda	Sighișoara	Alba Iulia	Mediaș	Bistrița	Sebeș
1910	41.056	60.808	33.489	25.517	13.455	11.587	11.616	8.626	13.236	8.504
1920	40.335	83.542	32.748	30.988	15.059	11.561	9.645	10.124	12.364	7.425
1930	59.232	100.844	49.345	38.517	20.023	13.033	12.282	15.505	14.128	9.137
1941	84.557	114.984	70.352	46.332	28.717	14.941	15.489	19.907	20.620	9.389
% creștere cumulată în 31 ani	43.501 105%	54.176 89%	36.863 110%	20.815 81%	15.262 113%	3.354 28%	3.873 33%	11.281 130%	7.384 55%	885 10%